

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om samordning av rapporteringsskyldigheter på miljöpolitikens område och om ändring av direktiv 86/278/EEG, 2002/49/EG, 2004/35/EG, 2007/2/EG, 2009/147/EG och 2010/63/EU, förordning (EG) nr 166/2006 och (EU) nr 995/2010 samt rådets förordningar (EG) nr 338/97 och (EG) nr 2173/2005

[COM(2018) 381 final — 2018/0205 (COD)]

(2019/C 110/19)

Föredragande: **Vladimír NOVOTNÝ (CZ-1)**

Remiss	Europaparlamentet, 11.6.2018 Rådet, 22.6.2018
Rättslig grund	Artiklarna 114, 192.1, 207 och 304 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
Beslut av EESK:s presidium	17.4.2018 (i avvaktan på remiss)
Ansvarig facksektion	Jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö
Antagande av facksektionen	5.10.2018
Antagande vid plenarsessionen	12.12.2018
Plenarsession nr	359
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	208/1/2

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 EESK välkomnar kommissionens förslag om samordning av rapporteringsskyldigheter på miljöpolitikens område och räknar med att förslaget leder till större insyn i rapporterna och utarbetandet av dem, faktaunderlag för utvärdering av effektiviteten i miljöpolitiken, förenklade förfaranden och en minskad administrativ börda, för både medlemsstaterna och kommissionen.

1.2 EESK ställer sig helt bakom kommissionens nya sätt att gripa sig an miljörapporteringen, som bygger på en genomgripande modernisering av förfarandena för datainsamling, rapportering och efterföljande miljöbedömning med hjälp av systemen Inspire, Copernicus, överföring av data i realtid och datoriserad behandling av dem. Enligt EESK överensstämmer kommissionens förslag med principerna för bättre lagstiftning (Better Regulation) och Refitprogrammet.

1.3 EESK rekommenderar att Europeiska miljöbyråns centrala databaser gör det möjligt att länka samman data och information om miljön med data av geografisk, ekonomisk och social karaktär och tolka dem på ett övergripande sätt.

1.4 EESK upprepar på nytt att det civila samhällets organisationer måste involveras i utarbetandet och behandlingen av miljörapporter i medlemsstaterna.

1.5 EESK anser att det är mer ändamålsenligt att anpassa sig till förändringar i specifika miljörapporteringskrav än att tillämpa en strikt enhetlig modell av typen "one size fits all", förutsatt att den höga kvaliteten på miljödata och miljörapporter bibehålls.

1.6 Kommittén är övertygad om att en modernisering av miljörapporteringen och den efterföljande behandlingen och bedömningen av miljödata i hög grad bidrar till att man uppnår målen för konvention om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (Århuskonventionen).

1.7 EESK uppmanar EU-medlemsstaternas regeringar, myndigheter och byråer, kommissionen och Europeiska miljöbyrån att satsa mer på att förbättra miljörapporternas och miljöinformationens tillgänglighet, begriplighet och informationsvärde för det civila samhällets breda lager och organisationer i dessa frågor.

1.8 EESK rekommenderar att man även i framtiden regelbundet utvärderar och ser över regelverket för insamling av data, information och miljörapportering, att man kortar ned tiden mellan insamling, behandling och offentliggörande av data samt ökar deras tillgänglighet, öppenhet och begriplighet.

1.9 EESK uppmanar de organisationer som ägnar sig åt miljöskydd att mer aktivt verka för att öka allmänhetens medvetenhet om miljösituationen i sina länder eller regioner. EESK uppmanar kommissionen att uppmuntra och finansiera dem i denna verksamhet.

2. Kommissionens dokument

2.1 År 2017 offentliggjorde kommissionen en omfattande utvärdering för att kontrollera ändamålsenligheten i miljörapporteringen. Utvärderingen omfattade 181 rapporteringsskyldigheter i 58 EU-rättsakter på miljöområdet.

2.2 En övergripande och omfattande analys av rapporteringsskyldigheterna genomfördes ⁽¹⁾. Den var inriktad på att öka insynen, tillhandahålla faktaunderlag för framtida utvärderingar samt förenkla och minska den administrativa bördan för medlemsstaterna och kommissionen.

2.3 En enskild utvärdering av tillämpliga bestämmelser visade att det fanns utrymme för att förbättra rapporteringen enligt följande rättsakter:

- Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/49/EG ⁽²⁾ om omgivningsbuller ⁽³⁾.
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG ⁽⁴⁾ om miljöansvar ⁽⁵⁾.
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG ⁽⁶⁾ – Inspire-direktivet (infrastruktur för rumslig information) ⁽⁷⁾.
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG ⁽⁸⁾ om bevarande av vilda fåglar och rådets direktiv 92/43/EEG ⁽⁹⁾ om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter ⁽¹⁰⁾.
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/63/EU ⁽¹¹⁾ om djurförsök ⁽¹²⁾.
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 166/2006 ⁽¹³⁾ om ett europeiskt register över utsläpp och överföringar av föroreningar ⁽¹⁴⁾.
- Rådets direktiv 86/278/EEG ⁽¹⁵⁾ om avloppsslam.
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 ⁽¹⁶⁾ om timmer.

⁽¹⁾ SWD(2017) 230.

⁽²⁾ EGT L 189, 18.7.2002, s. 12.

⁽³⁾ SWD(2016) 454.

⁽⁴⁾ EUT L 143, 30.4.2004, s. 56.

⁽⁵⁾ SWD(2016) 121.

⁽⁶⁾ EUT L 108, 25.4.2007, s. 1.

⁽⁷⁾ COM(2016) 478 och SWD(2016) 273.

⁽⁸⁾ EUT L 20, 26.1.2010, s. 7.

⁽⁹⁾ EGT L 206, 22.7.1992, s. 7.

⁽¹⁰⁾ SWD(2016) 472 final.

⁽¹¹⁾ EUT L 276, 20.10.2010, s. 33.

⁽¹²⁾ COM(2017) 631 och SWD(2017) 353.

⁽¹³⁾ EUT L 33, 4.2.2006, s. 1.

⁽¹⁴⁾ SWD(2017) 711.

⁽¹⁵⁾ EGT L 181, 4.7.1986, s. 6.

⁽¹⁶⁾ EUT L 295, 12.11.2010, s. 23.

— Rådets förordning (EG) nr 338/97⁽¹⁷⁾ (Cites).

— Rådets förordning (EG) nr 2173/2005⁽¹⁸⁾ om skogslagstiftningens efterlevnad samt förvaltning av och handel med skog (Flegt).

Samtidigt pågår det en samordningsprocess som avser kommissionens aktuella förslag om dricksvatten, långlivade organiska föroreningar, återanvändning av avloppsvatten och engångsbruk av plastprodukter, vilka lades fram 2018.

2.4 På grundval av denna utvärdering utarbetades ett förslag till samordning av enskilda rättsakter som rör miljörapporter och en detaljerad plan för genomförandet av de föreslagna ändringarna.

2.5 Syftet med förslaget är att optimera befintliga krav som gäller övervakning av genomförandet, rapportering och öppenhet i EU-lagstiftningen, och samtidigt följa principerna om nödvändighet, subsidiaritet och proportionalitet. Förslaget är samtidigt inriktat på att samordna kraven i tillämplig lagstiftning och förbättra faktaunderlaget för genomförandet av EU:s politik.

2.6 Förslaget omfattar åtgärder som leder till förbättrad insyn och subsidiaritet (i åtta rättsakter), förenklad eller avskaffad rapportering (i sju rättsakter), samordning av rapporteringstidpunkt (i tre rättsakter), förenklade EU-omfattande översikter och klargörande av EU-institutionernas roll (i åtta rättsakter) och förberedelse inför framtida utvärderingar (i fem rättsakter).

2.7 Förslaget bidrar till att allmänheten får tillgång till tydlig miljöinformation på nationell nivå. Det bidrar därmed till att allmänheten får en överblick över utvecklingen på miljöområdet i Europa som helhet och underlättar de nationella myndigheternas hantering av gränsöverskridande frågor. Förslaget ska också minska bördan för medlemsstaterna, stärka subsidiariteten och göra det lättare för allmänheten att få tillgång till information om genomförandet.

3. Allmänna kommentarer

3.1 EESK välkomnar förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om samordning av rapporteringsskyldigheter på miljöpolitikens område⁽¹⁹⁾ som ett grundläggande steg i riktning mot en övergripande modernisering av förfarandena för utarbetande av miljörapporter och miljörapportering. EESK stöder användningen av systemen Inspire och Copernicus, hjälpmedel för elektronisk databehandling, överföring av data i realtid och kommunikation som övergår från formella skriftliga rapporter till uppbyggnad av dynamiska centrala databaser på kommissionens och Europeiska miljöbyråns nivå. EESK konstaterar vidare, i likhet med kommissionens åsikt och förslaget till förordning, att det endast handlar om processuella ändringar och inte om materiella ändringar i de olika rättsliga dokument som rör urvalet av miljöindikatorer, förteckningen över reglerade ämnen och gränserna för dem.

3.2 En förenkling och samordning av förfarandena för utarbetande av miljörapporter och miljörapportering kommer enligt EESK att leda till att dessa rapporter blir ändamålsenligare och öppnare. EESK räknar med att förslaget leder till en minskad börda och lägre kostnader i samband med de rapporteringskrav som fastställs i EU:s miljölagstiftning och till avsevärt kortare tid mellan insamlingen av data och offentliggörandet av dessa.

3.3 EESK anser att det är nödvändigt att öka inte bara miljörapporternas och miljöinformationens tillgänglighet, utan även deras begriplighet, för det civila samhällets breda lager. EESK påminner på nytt om det civila samhällets oersättliga roll inte bara som användare av miljöinformation utan även som aktiv deltagare i insamlingen, utarbetandet och behandlingen av informationen och rapporterna. EESK framhåller i detta sammanhang vikten av miljökonsekvensbedömningsförfarandena och av att det civila samhället deltar i diskussionen om detta.

⁽¹⁷⁾ EGT L 61, 3.3.1997, s. 1.

⁽¹⁸⁾ EUT L 347, 30.12.2005, s. 1.

⁽¹⁹⁾ COM(2018) 381 final – 2018/0205 (COD).

3.4 Förslaget om ändring av flera befintliga rättsakter omfattas av kommissionens program om lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat (Refit)⁽²⁰⁾. EESK har antagit ett yttrande om Refitprogrammet⁽²¹⁾, i vilket kommittén uttryckte oro med anledning av de brister som konstaterats i miljökonsekvensbedömningen och betonade kravet på en integrerad och balanserad bedömning av de sociala, ekonomiska och miljömässiga aspekterna.

3.5 EESK har i sitt yttrande om Granskningen av genomförandet av EU:s miljöpolitik⁽²²⁾ pekat på vikten av att det civila samhället involveras i beslutsfattandet och översynen, och detta är även aktuellt vid en översyn av lagstiftningen om miljörapportering.

3.6 Kommissionens förslag innehåller korshänvisningar till Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG⁽²³⁾ om tillgång till miljöinformation och 2007/2/EG om rumsliga data och garantier överensstämmande med kraven i dessa direktiv. EESK har antagit yttrande om Tillgång till rättslig prövning på nationell nivå i samband med åtgärder för genomförande av EU:s miljölagstiftning⁽²⁴⁾, i vilket kommittén betonade betydelsen av konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (Århuskonventionen).

3.7 EESK påpekar att kommissionens förslag endast rör miljörapportering enligt kraven i EU-lagstiftningen, men att en stor del av miljörapporteringen sker på frivillig grund av företag, fackföreningar, städer, kommuner och andra organisationer samt det civila samhällets organisationer.

3.7.1 Exempel på sådan frivillig verksamhet som omfattar miljörapportering är enskilda företags rapporter inom ramen för GRI (Global reporting initiative), rapporter från fackföreningar, exempelvis initiativet Responsible Care inom den kemiska industrin (Cefic – den europeiska kemiindustrins samarbetsorganisation), rapporter inom ramen för företagens sociala ansvar, som ofta även omfattar en miljödel, med mera.

3.7.2 Utvärderingar av miljökonsekvenserna och tillhörande information offentliggörs vidare även inom ramen för miljöledningssystemen EMS och Emas.

3.7.3 I denna verksamhet har civilsamhällesorganisationernas aktiva deltagande sedan länge visat sig vara värdefullt vid behandlingen av rapporter, vilket leder till stärkt förtroende från både det civila samhällets sida och från näringslivets sida. På lokal och internationell nivå tillämpas även metoder för miljökonsekvensbedömning på området för miljöinformation.

4. Särskilda kommentarer

4.1 Förbättrad insyn och subsidiaritet

Kommittén är övertygad om att kommissionens förslag leder till ännu bättre insyn och en möjlighet för allmänheten att få tillgång till miljöinformation på ett användarvänligare sätt och med bevarad subsidiaritet.

4.2 Förenklad eller avskaffad rapportering

Enligt EESK skulle det för att minska den administrativa bördan vara lämpligt att förenkla eller finna en lämplig ersättning för rapporteringen av textbaserad information och i stället fokusera på att förbättra allmänhetens tillgång till information. EESK uppmanar kommissionen att börja utarbeta ett antal syntetiska huvudindikatorer för bedömning av miljöns tillstånd, som är tydliga för en bredare allmänhet i alla EU-länder. Detta skulle göra det lättare att skaffa sig en uppfattning om miljöskyddet i sitt land eller sin region och stimulera initiativ för att söka förändringar till det bättre.

⁽²⁰⁾ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly_sv

⁽²¹⁾ EESK:s yttrande "Refit" (EUT C 230, 14.7.2015, s. 66).

⁽²²⁾ EESK:s yttrande "Granskningen av genomförandet av EU:s miljöpolitik" (EUT C 345, 13.10.2017, s. 114).

⁽²³⁾ EUT L 41, 14.2.2003, s. 26.

⁽²⁴⁾ EESK:s yttrande "Tillgång till rättslig prövning på nationell nivå i samband med åtgärder för genomförande av EU:s miljölagstiftning" (EUT C 129, 11.4.2018, s. 65).

4.3 Samordning av rapporteringstidpunkt

EESK stöder en rationalisering av tidsfristerna för rapportering av bullerkartor och handlingsplaner i enlighet med direktiv 2002/49/EG⁽²⁵⁾, så att tillräcklig tid medges för offentliga samråd och så att det civila samhällets medverkan stärks i översynen eller ändringen av handlingsplanerna. EESK stöder också liknande ändringar i andra föreskrifter, förutsatt att det inte leder till att kvaliteten på och tillgången till miljödata och miljörapporter försämras.

4.4 Förenklade EU-omfattande översikter och klargörande av EU-institutionernas roll

Enligt EESK är det nödvändigt att klargöra och precisera kommissionens och Europeiska miljöbyråns roll i de olika rapporteringsförfarandena.

4.5 Förberedelse inför framtida utvärderingar

EESK värdesätter att kommissionens utvärdering avslöjat en rad överlappningar, bristande sammanlänknings och onödiga krav både i data- och rapportstrukturen och i hur ofta rapporteringen ska ske, samt ytterligare utrymme för förbättringar när det gäller ändamålsenligheten. Kommittén är övertygad om att det även i framtiden kommer att finnas ytterligare utrymme för förbättringar. EESK rekommenderar därför en regelbunden utvärdering av regelverkets funktion på detta område. Kommissionen bör genomföra utvärderingen och kräva att medlemsstaterna lämnar den information som krävs för denna utvärdering. EESK har i detta sammanhang antagit yttrande SC/045 om Framtidssäkrad lagstiftning⁽²⁶⁾, där den lagt fram rekommendationer för ytterligare åtgärder i samband med framtida lagstiftning.

4.6 Data i sitt sammanhang

EESK rekommenderar att Europeiska miljöbyråns centrala databaser byggs upp så att data och information om miljön länkas samman med data av geografisk, ekonomisk och social karaktär, vilket gör det möjligt att tolka dem på ett övergripande och sakligt korrekt sätt. EESK välkomnar kommissionens åtgärder för att införa bättre lagstiftning som minskar den administrativa bördan i samband med ändringen av rapporteringsskyldigheterna enligt förordning (EG) nr 166/2006 (om ett europeiskt register över utsläpp och överföringar av föroreningar) avseende skyldigheter av begränsad betydelse. Samtidigt framhåller EESK att vissa uppgifter som har karaktären av affärshemligheter måste omfattas av sekretessprincipen, vilket dock inte bör utgöra ett hinder för insyn i och tillgång till rapporter och uppgifter om miljön.

4.7 Några deländringar

EESK anser att de föreslagna ändringarna i framtiden bör anpassas till särdragen hos enskilda bestämmelser om införande av rapporteringsskyldigheter på miljöområdet och inte styras av en enhetlig modell av typen "one size fits all". EESK stöder också en samordning av tidsfristerna för rapportering mellan direktiv 2009/147/EG (fågeldirektivet) och direktiv 92/43/EEG (habitatdirektivet).

4.8 Att uppmuntra allmänheten till engagemang på miljöområdet.

EESK uppmanar de organisationer som ägnar sig åt miljöskydd att mer aktivt verka för att öka allmänhetens medvetenhet om miljösituationen i sina länder eller regioner. EESK uppmanar kommissionen att uppmuntra och finansiera dem i denna verksamhet.

Bryssel den 12 december 2018.

Luca JAHIER
Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande

⁽²⁵⁾ Direktiv 2007/2/EG.

⁽²⁶⁾ EESK:s yttrande "Framtidssäkrad lagstiftning" (EUT C 487, 28.12.2016, s. 51).